

Ἐφημερίς τῶν Κυριῶν

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ

ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΚΥΡΙΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΣ

ΚΑΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Συνδρομῆται ἐγγράφονται εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς

Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν

καὶ παρὰ τοῖς βιβλιοπωλείοις Βίλμπεργ καὶ «Ἐστίας»

Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ δὲ παρ' ἅπασιν τοῖς ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

Σώματα πλήρη παρελθόντων ἐτῶν εὐρίσκονται παρ' ἡμῖν καὶ παρ' ἅπασιν τοῖς ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν Δρ. 5
Διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν φ. χ. 8

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ

3. Ὀδὸς Ὀμήρου 3.

Γραφεῖον ἀνοικτὸν καθ' ἑκάστην ἀπὸ 10—12 π.μ.

Πᾶσα παρατήρησις ἐπὶ τῆς ἀποστολῆς τοῦ φύλλου γίνεται δεκτὴ μόνον ἐντὸς οκτῶ ἡμερῶν.

Διὰ τὰ ἀνυπόγραφα ἄρθρα εὐθύνεται ἡ συντάκτις αὐτῶν Κυρία ΚΑΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ.

Τὰ πεμπόμενα ἡμῖν χειρόγραφα δημοσιεύμενα ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται. — Ἀνυπόγραφα καὶ μὴ δηλοῦντα τὴν διαμονὴν τῆς ἀποστελλούσης δὲν εἶναι δεκτά. — Πᾶσα ἀγγελία ἀσφαλῶς εἰς τὰς Κυρίας γίνεται δεκτὴ.

Αἱ μεταβάλλουσαι διεύθυνσιν ὀφείλουσι ν' ἀποστέλλωσι γραμματόσημον 50 λεπτῶν πρὸς ἐκτύπωσιν νέας ταινίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡρώϊδες μητέρες.— Αἱ γυναῖκες ἐν Ρουμανίᾳ (ὑπὸ κ. Εὐ. Ἰ.).— Ἡ Χειραφετημένη (ὑπὸ Μαΐας).— Βιογραφικὸν Λεξικὸν Ἐπιφανῶν Γυναικῶν (ὑπὸ κ. Ἐλένης Γεωργιάδου).— Τὸ Τάμα (ὑπὸ δος Βιρηνῆς Νικολαΐδου).— Εἰς πρωτότυπος γυναικεῖος Σύλλογος (ὑπὸ Μαΐης Διούρα).— Μολυσματικὴ Περὶδος Εὐλογίας (ἐκ τῆς υγιεινῆς τοῦ κ. Α. Παπαδάκη).— Συναγαί.— Εἰδοποιήσεις.— Ἡ Τρελλὴ Ἐπιφυλλίς (ὑπὸ δος Θεόνης Δασκοπούλου).

Αἱ Ἡρωϊδὲς Μητέρες

Εἰς ἐποχὴν, καθ' ἣν τὰ ὀνόματα τῶν Σουλιωτίδων μητέρων ἐλησμονήθησαν σχεδόν, καθ' ἣν ὁ ἥρωϊσμός τῶν γυναικῶν τῆς Σπάρτης δὲν ἀναφέρεται πλέον ἢ ἐπὶ τῶν θρανίων τῶν σχολείων καὶ παρὰ τῶν ὀλίγων συγχρόνων διδασκάλων, εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ὁποίων ἔμεινεν ἀμείωτον τὸ πατριωτικὸν αἶσθημα, εἰς ἐποχὴν, καθ' ἣν ὁ νεώτερος πολιτισμὸς εἰσελάσας παντοῦ ἠύρνε τόσον τὰ ὄρια τῆς πατρίδος, καὶ ἀνέπτυξε τόσον μέγα τὸ αἶσθημα τοῦ κομποπολιτισμοῦ, εἰ τοιοῦτην ἐποχὴν ὁ ἥρωϊσμός τῶν γυναικῶν εἶχε μείνει μόνον ὡς παράδοσις κυμαινομένη εἰς τοὺς ἐγκεφάλους τῶν νεωτέρων μεταξὺ τοῦ μύθου καὶ τῶν ὑπερφυσικῶν ἐν γένει πραγμάτων.

Αἱ νεώτεροι μητέρες ὑπὲρ τὸ αἶσθημα τῆς τιμῆς καὶ τῆς πατρίδος ἔθθησαν πάντοτε τὸ αἶσθημα τῆς στοργῆς καὶ εἰς οὐδένα ἐκ τῶν πολέμων τοῦ τελευταίου ἡμίσεως τοῦ αἰῶνος αὐτοῦ εἶχον ἀναδειχθῆ ἥρωϊκαὶ μητέρες συμπληροῦσαι εἰς τὴν ἱστορίαν τὴν εἰκόνα τῆς Μύσχας τοῦ Τζαβέλα καὶ τῆς Μπουμπουλίας, ἢ τῶν ἀρχαιοτέρων μητέρων τῆς Σπάρτης, διὰ τὰς ὁποίας ὁ πόλεμος ἦτο τὸ τιμητικώτερον ἐπάγγελμα τοῦ ἀνδρός.

Εἰς τὸν ἰδικὸν μας τελευταῖον ἀτυχῆ πόλεμον, ἐὰν αἱ γυναῖκες ἀνεδείχθησαν ὑπέρτεροι καὶ τῶν ἀνδρῶν ἀκόμη εἰς τὸν κλάδον τῆς φιλανθρωπίας καὶ τῆς περιθάλψεως τραυματιῶν, οὐδεμία ὁμῶς ἐξ αὐτῶν ἐπαρουσίασε τὸ φαινόμενον τοῦ

ψυχικῆ ἠρωϊσμοῦ τῶν ἀρχαιοτέρων Ἑλλήνων, οὐδεμία ἐνέπνευσε τὸ παραδειγμα τῶν Σπαρτιατιδῶν μητέρων καὶ γυναικῶν, αἱ ὁποῖαι ἀπηρενοῦντο τοὺς υἱοὺς καὶ τοὺς συζύγους, τοὺς μὴ ἐπιτελοῦντας τὸ καθήκον των εἰς τὸν πόλεμον.

Τούναντιον ὅλαι αἱ δυνάμεναι εἰργάσθησαν ἠρωϊκώτατα ὑπὲρ τῶν ἀπαλλαγέντων καὶ αἱ μητέρες δὲ ἀνδρῶν, ὑποχρεωμένων ὡς ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματός των νὰ μεταβοῦν εἰς τὸ πεδῖον τῆς τιμῆς, διὰ τῶν ἠρήνων καὶ τῆς ἀπελπισίας των ἐνέπνευσαν ἴσως εἰς τὰ μαλθακὰς τούτων ψυχὰς τὸν πανικὸν καὶ τὴν δειλίαν, ἢ ὁποῖα μετέβαλε τὸν πόλεμόν μας εἰς πόλεμον δρομέων καὶ ριψασπίδων.

Ἄλλ' οὔτε εἰς τὰς ἐπὶ τῶν συνόρων πόλεις καὶ τὰ χωρία εὐρέθησαν γυναῖκες, αἱ ὁποῖαι νὰ ἐξεγερθοῦν κατὰ τῶν λιποτακτῶν καὶ μετ' ὄπλον ἐπὶ τοῦ ὄμου νὰ ὑπερασπίσων τοὺς νεοῦς καὶ τὰς ἐστίας των, ἐξεγείρουσαι εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀνδρῶν αἰσθηματὰ θαυμασμοῦ καὶ ἐνθουσιασμοῦ καὶ δίδουσαι τὸ μέγα παράδειγμα τοῦ πατριωτισμοῦ, ὡς ἔκκαμαν εἰς παλαιότερους χρόνους αἱ μητέρες των.

Καὶ οἱ ριψασπίδες φεῦ ἐπανήθησαν εἰς τὰς ἐστίας των, ὅπου ἐγένοντο δεκτοὶ μετ' ἀγάπης καὶ τρυφερότητος, ὡς νὰ εἶχαν διεξαγάγει πόλεμον ἠρωϊκόν, ὡς νὰ ἔφεραν εἰς τὰ στήθη ἔχνη ἐντίμου ἀγῶνος, ὡς νὰ περιεβάλλοντο μετ' ὀπίσθων τῆς τιμῆς καὶ τῆς δόξης, ἣν ὁ ἀληθὴς στρατιώτης ἀποκομίζει ἐκ τοῦ πολέμου.

Καὶ εἶναι καὶ σήμερον, ὡς κατὰ τὸ παρελθὸν πολλοὶ τούτων ἥρωες τῶν αἰθουσῶν καὶ ἥρωες τῶν σκηνῶν καὶ ἥρωες τῶν μεγάλων προικῶν καὶ ἥρωες χρυσοφορεμένοι τῶν ἑορτῶν καὶ παρατάξεων, ἐν εἶδος ἀνθρώπων πολυτελείας, μία τάξις ἐξωτερικῆς ἐπιδείξεως, ἢ αἱ γυναῖκες αἱ σημεριναὶ, δι' αἷς ὁ ἥρωϊσμός εἶναι ὄνειρον καὶ ὁ πατριωτισμὸς οὐτοπία ἀγαποῦν καὶ προτιμοῦν περισσώτερον ἀπὸ κάθε ἄλλην.

Διὰ τὸν ἱστοριογράφον λοιπὸν καὶ τὸν Ἕλληνα τοιοῦτον

ιδίως, ο οποίος θα έλθει τον αιώνα αυτόν, θα έπεφυλάσσει το άχαρις άγων να αφήσει λευκήν την στήλην του ήρωϊσμοϋ, όσον άφορα τας γυναίκας, να πληρώση δέ στήλην άλλην, στήλην έλως αντίθετον, στήλην ή οποία δέν ύπήρχε εις την ένδοξον ιστορίαν τών πατέρων μας, με τας πράξεις τών άνδρών του τελευταίου πολέμου μας.

Τό δυστύχημα είναι ότι όσον μικροί και άσήμαντοι και άν ήμεθα σήμερα, ήμεις με τας σελίδας αυτάς, τας πολύ ύλίγον τιμητικάς, θα έκλείομεν την πολεμικήν ιστορίαν του αιώνου, όν ήνοιξαν τόσον τιμημένα και τόσον ήρωϊκά, ώστε να καταπλήξουν τόν κόσμον όλον οι πατέρες και αι μητέρες μας.

Ευτυχώς δι' ήμας, κάτω εκεί μακράν εις τας χώρας τών άγρίων και τών βαρβάρων εις μικρός λαός έλαβε τά όπλα άγωνιζόμενος ύπερ τών βωμών και έστιών του. Εις τά στήθη τών γυναικών του λαού αυτού ήκμασε και άκμάζει τό αίσθημα του πατριωτισμοϋ μέγα, ισχυρόν, άκαταγώνιστον. Παρά τό πλευρόν τών άνδρών των, όπλισμένοι, ήρωϊκά, με τόν άγιον ένθουσιασμόν, ο οποίος αναπτύσσεται πάντοτε εις στήθη γυναικεία, τά όποια δέν έχει διαφθείρει ή ματαιότης και ή έπιπολαιότης, ύπήρξαν οι κυριώτεροι παράγοντες τών θριάμβων τών βοερικών όπλων. 'Επί τής πρώτης γραμμής πάντοτε, ή σημαία και τό σύμβολον των ύπήρξε *ρίκη* ή *θάραττα*. Και πίπτουν άτρόμητοι ή μία μετά την άλλην, τάσσουσαι τά άθρα και ήρωϊκά στήθη των εις τά πλέον επικίνδυνα σημεία, ίνα όλιγώτερον δεκατίζεται ο μικρός αριθμός τών άνδρών των, τών όποιων τόση ανάγκην έχει ή πατρίς.

Μεθ' όλα αυτά οι Βόερς θα ήττηθούν. 'Αλλ' ή ήττα των θα ήναι ένδοξος, θα ήναι τιμιωτέρα και τής νίκης άκόμη τών έχθρών των. Και αι γυναίκες των, αι πρωταγωνίστριαι του πολέμου αυτού, θα κλείσουν την πολεμικήν ιστορίαν του αιώνου, στήνοσαι εις την άπομεμακρυσμένην εκείνην χώραν τής 'Αφρικής εκατόμβην εκ τών όστών των, μνημείον δόξης και τιμής δια τό φύλον μας, μνημείον αντίξιον εκείνου, τό όποιον έμεινεν άθάνατον και φυλάσσεται εις άλλην άγονον και έρημον χώραν τής 'Ηπειρώς, εις τούς άπορρώγας βράχους του Σουλίου, και τό όποιον γυναίκες πάλιν, ιδιαιτέρας αυταί, με τά άγια των όστέ έστησαν εις τας αρχάς του XIX αιώνου.

ΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΕΝ ΡΟΥΜΑΝΙΑΙ

('Ανταπόκρισις «'Εφημερίδος τών Κυριών»)

Μάρτιος

Μεγάλη πρόδος παρατηρείται από τινων έτών έν Ρουμανία εις την άνωτέραν εκπαίδευσιν του γυναικειού φύλου. Τά άνωτερα παρθενωγωγεία, τούτέστι τά γυναικεία λύκεια, άπολύουσι κατ' έτος πληθύν τελειοφοίτων νεανίδων, τών όποιων αι πλείσται μεταβαίνουν εις τό πανεπιστήμιον και κατατάσσονται εις διαφόρους σχολάς, άφ' όπου μετά τετραετίαν εξέρχονται διπλωματούχοι, ως καθηγηταί, διδάσκαλοι, ιατροί, φαρμακοποιοί κλπ. Τινές δέ εξ αυτών μεταβαίνουσι προς επεκτασιν τών σπουδών των εις Παρισίους ή και εις Βερολίον.

Πολλοί είναι αι γράφουσαι Ρουμανίδες εις εφημερίδας και εις περιοδικά περί διαφόρων κοινωφελών πραγμάτων, άφορώντων ιδίως την γυναίκα και την οικογένειαν. 'Η λίαν διαδεδομένη εφημερίς *Universul* (τό Σύμπαν) έχει ως εκτάκτους

συντακτριάς ούκ ευχρίθμους κυρίως και δεσποινίδας, αιτινες κοσμοϋσι καθ' εκάστην τό λαμπρόν τουτο ρουμανικόν φύλλον δι' αξιαναγνώτων άρθρων, άτινα, πιστεύω, θα καλοπληρώνονται ως και τά τών άρρένων συναδέλφων των.

Τό ζήτημα τής γυναικείας χειραφετήσεως κερδίζει καθ' εκάστην έδαφος και έν Ρουμανία, ως παντού. 'Ενθ' πρό δεκάδος έτών οι πλείστοι έθεώρουσαν ως χίμαιραν την ιδέαν τής γυναικείας χειραφετήσεως, ήτις συνεζητείτο εις άλλα κράτη, και ειρωνικώς περι αυτής ώμίλουσαν, ήδη ήρχισαν και έδώ να εύρίσκουν αυτήν πραγματοποιήσιμον, άλλ' ύπό τινας περιορισμούς· στέργουσι δηλονότι ή γυνή ή άνύπανδρος ή και ή ύπανδρος ή μη έχουσα τέκνα, ως και ή χήρα, ότι δύνανται να άσכולώνται και εις βιοποριστικά έργα άνδρικά, συνάδοντα προς τόν λεπτοφυή οργανισμόν των και προς την έν τή κοινωικήν εξαιρετικήν και έντιμον θέσιν των. Τοιαύτα δέ έργα θεωροϋσι, πλην τών διδασκαλικών όλων τών βαθμών, τό του ιατροϋ, τό του δημοσιογράφου, τό του φαρμακοποιοϋ, τό του ζωγράφου, τό του μουσικοϋ, πέν ό, τι άνάγεται εις την λεπτήν βιομηχανίαν, ως την κατασκευήν άνθέων, τό πλέξιμον, τό κόψιμον και ράψιμον ένδυμάτων· τό του άνταποκριτοϋ, τό του λογιστοϋ, τό του εμπόρου, τό του τηλεγραφητοϋ, και λοιπά άλλα, άπαιτούντα, ούχι δύναμιν σωματικήν, άλλά λεπτότητα και ευχέρειαν.

'Εκ τών γραφουσών Ρουμανίδων σάς άναφέρω όνομαστί τινας, τας όποιας ένθυμοϋμαι· είναι δέ αι εξής κυρίαί και δεσποινίδες : 'Ελένη Βακαρέσκου, Λαύρα Βαμισά, Σμάρκα (πρασσημοφορηθείσα έσχάτως παρά τής Ιταλικής κυβερνήσεως, ως μεταβάσα εις τό πρό τιων μηνών συγχροτηθέν έν Ρώμη διεθνές συνέδριον τών ανατολιστών, ως αντιπρόσωπος του ρουμανικοϋ τύπου, και πολλά εκεί ενεργήσασα προς στενοτέραν σύσφιγξιν τών αδελφικών δεσμών μεταξύ 'Ιταλών και Ρουμάνων), Λαίλια, Ζίνα, 'Ολυμπία (μεταβαίνουσα συνεχώς εις Μακεδονίαν και πέμπουσα εκείθεν άνταποκρίσεις εις τό *Universul* περί τών εκεί πραγμάτων σχολικών-ιδίως), Αικατερίνη 'Αρμπορε, Σοφία Ναντέζδα. Τής τελευταίας ταύτης σάς πέμπω παραπόδας τό τελευταίον άρθρον, δημοσιευθέν έν τῷ *Universul*, περί τών πτυχιούχων Ρουμανίδων, ίνα έζητε και ύμεις και αι πολλοί αναγνώστριαι τής «'Εφημερίδος τών Κυριών» πόσας δυσκολίας υπεπηδώνσιν αι νεανίδες έδώ δια να λάβωσιν άνωτέραν εκπαίδευσιν. 'Ιδού τό περί ο λόγος άρθρον τής κ. Σοφίας Ναντέζδα, εκ του ρουμανικοϋ :

«'Εδειξα εις άλλο άρθρον πόσας περίπου γραφούσας γυναίκας έχομεν, ήδη δέ θα δείξω την πρόσodon τών γυναικών εις την εκπαίδευσιν. Σήμερα έχομεν έξωτερικώς μαθητριάς εις πληθύν πόλεων με σπουδάς περίπου λυκείου. 'Εχομεν δια τας νεανίδας, πλην τών δημοσίων, και ιδιωτικώς λύκεια. Πρό είκοσαετίας δέν ανεφέροντο όχι μόνον γυναίκες διδάκτορες άλλ' ούτε τελειοδιδάκτοι λυκείου. 'Η μόνη μέση εκπαίδευσίς ή ο αι κεντρικαί σχολαί, αι προωρισμένοι να μορφώνωσι διδασκαλίσας. Εις την ρωσικήν φιλολογίαν και εις την επικοινωνίαν με τας μεταναστευσάσας έδώ Ρωσίδας όφείλεται κατ' μέγα μέρος τό ρεύμα τών Ρουμανίδων γυναικών προς τας επιστημονικάς σπουδάς και την ιατρικήν ιδίως· επίσης

εις τόν τελευταίον πόλεμον εθεάθη πληθύν γυναικών διδασκόντων τής ιατρικής. 'Αλλά δια να δυνηθῆ ή νεανίς να ακολουθήσει εις τό πανεπιστήμιον, τῆ χρειάζοντο κλάσεις λυκείου και άπολυτήριον. 'Εντεϋθεν ήρχισε σωστός άγων με τούς γονείς δια να πληρώσωσι τούς καθηγητάς τών λυκείων, αιτινες θα προεγύμναζον αυτάς εις τά δυσκολώτερα μαθήματα. Πόσας μαθητριάς έγνωρίσα, αιτινες έδιδον ιδιαιτέρας παραδόσεις και προγυμνάσεις και συνήθριζον όβολόν προς όβολόν, δια να ειμφορέσωσι να πληρώσωσιν ένα καλόν καθηγητήν, τουλάχιστον ένα ή δύο μήνας πρό τών εξετάσεων.

Αι πρόδρομοι αυταί τής γυναικείας εκπαίδεϋσεως είχαν να άγωνισθώσιν ού μόνον με την έλλειψιν καταλλήλων σχολείων, άλλά και με την ρουτίαν, την μεγαλητέραν έχθράν τών νεοτερισμών. «'Ακούς εκεί!» έλεγον, «τί τής χρειάζεσαι τής γυναικός τόση μάθησις!» 'Η κοινή γνώμη μόλις σήμερα αρχίζει να θεωρη την εκπαίδευσιν ως άπαιτήσιν μιας κοινωικής μορφωμένης. Τότε ή εκπαίδευσίς έλογίζετο ως μέσον βιοποριστικόν· άλλ' αι γυναίκες, μη έχουσαι άνοιχτόν άλλο στάδιον παρά μόνον την ύπανδρείαν, εις τί ταίς χρειάζετο ή εκπαίδευσίς; Αι νεαί γενεαί ήμωσ τών νεανίδων ήθάνοντο ένστικτως, ότι δέν είναι πλέον άσφαλές τό στάδιον τής ύπανδρείας. 'Επειτα αι νεαί ιδέαι περί γυναικείας δράσεως έλαβον θέσιν παρ' αυταίς άνεπαισθητός. 'Εγνώρισα κοράσια με σπανίαν άποφασιστικότητα, τά όποια άνεχώρησαν άνευ άδείας τών γονέων και εισήλθον εις τά παρθενωγωγεία, παραδίδοντα μαθήματα, όπως ακολουθήσωσι σπουδάς εις τό λύκειον. Πολλάς νεανίδας ώθει ο πόθος τών επιστημών· επεθύμουν να μη ήναι κατώτεροι τών άρρένων αδελφών των. Ούτω, χάρις εις την γυναικείαν έπιμονήν και άνοτην, έξυπήναμεν μετά τινά έτη, αριθμοϋμαι ανά δεκάδας τας τελειοφίτους τών λυκείων.

'Εκ του παραδείγματος τών Ρωσίδων γυναικών, ή πρώτη σχολή εις ήν ενεγράφησαν αι Ρουμανίδες υπήρξεν ή ιατρική σχολή. 'Αλλά πόσαι άπογοητεύσεις και άθλιότητες δέν τας έπερίμενον εκεί! Μέρος τών συναδέλφων, και μάλιστα τινές καθηγηταί, δέν έβλεπον με καλόν όμμα την τάσιν ταύτην τών γυναικών δια τας άνωτέρας σπουδάς. 'Εντεϋθεν όλαί αι δυναταί ραδιοργαίαι κατ' τον χρόνον τών σπουδών και μάλιστα εις τας αιθούσας τών παραδόσεων — άθλιότητες, τας όποιας άποποιείται ο κάλαμος να περιγράψη. 'Αλλ' ο έρωσ τών γυναικών δια τας επιστήμας, ή άφοσίωσις ήν προς αυτήν είχαν, και ή ευθύνη ήν ανέλαβον αι πρόδρομοι αυταί του φεμηνισμοϋ, ήτο τόσον μέγα πρᾶγμα, ώστε ως μάργαρον ακλόνητον έστατο ή προσωπικότης αυτών έν τῆ θέσει τής. 'Αξιαί και με καθαρόν μέτωπον μαρτυρες άντεμετώπιζον όλας τας ήθικας και υλικας άθλιότητας. 'Εγνώρισα φοιτητριάς τής ιατρικής, αιτινες, όπως μη χάσωσι καιρόν, μεταβαίνουσαι ούναδε, ευχαριστοϋντο με πρόγευμα ενός μόνον πορτοκαλίου. Μάλιστα! είναι θλιβεραί αι αρχαί του φεμηνισμοϋ παρ' ήμίν άλλ' είναι τό ήμέτερον παρελθόν, όπερ πρέπει να γνωρίζωμεν και να ύποληπτώμεθα. Ναι, έχομεν σήμερα γυναίκας διδάκτορας τής ιατρικής, και πολυτριάς εις όλους τούς κλάδους τών άλλων επιστημών. 'Επιτραπήτω μοι δε ν' αναφέρω τά όνόματα ένίων, διότι άλλως θα έπιστεύετο παρά τών πολλών ότι λέγω μόνον λόγους.

'Ιατροϋς έχομεν : Την κυρίαν Κουτσαρίδα, την κυρίαν Τατουσιάνου, την δεσποινίδα 'Αρμπορε, την δεσποινίδα Πρόκα, την δεσποινίδα 'Αλεξανδρέσκου, την δεσποινίδα Πομπιλίαν κλπ. 'Εχομεν προλύτας εις τας φυσικάς επιστήμας : Την δεσποινίδα Στρατιλέσκου, την κυρίαν Μ. Μορτσούν, την δεσποινίδα 'Ιριμέσκου κλπ. Εις τας μαθηματικάς επιστήμας : Την δεσποινίδα Πομπιλίαν (αδελφήν τής άνωτέρω). Εις την φιλολογίαν : Την δεσποινίδα Στρατιλέσκου (αδελφήν τής άνωτέρω), την δεσποινίδα 'Ιριμέσκου (αδελφήν τής άνωτέρω), την κυρίαν 'Αναν Κόρμισακ, τό γένος Κόνδα, κλπ. 'Εχομεν επίσης πολυτριάς τής φαρμακευτικής σχολής, άλλ' ο αριθμός τών πτυχιούχων γυναικών σήμερα είναι τόσον μέγας, ώστε παρακαλώ να με συγχωρήσωσιν, άν δέν εθευμήθην όλας. 'Εχομεν, εκτός τών άνωτέρω, ιδιαιτέρας, έν σώμα διδασκαλικόν τής κατωτέρας και μέσης εκπαίδεϋσεως, τό όποιον κάμνει τιμήν εις τόν διδασκαλικόν κλάδον. Με πολλήν δυσκολίαν αι γυναίκες εγένοντο δεκταί εις τά τηλεγραφεία και εις τά ταχυδρομεία, όπου εκτελοϋν τό καθήκον των λίαν ευσυνειδήτως. 'Εχομεν επίσης καλλιτέχνιδας έξόχους, ως την δεσποινίδα 'Αγαθήν Μπηρεσέσκου, την κυρίαν Ρωμανέσκου, την κυρίαν Θεοδώρην, την κυρίαν 'Αγγελ, την κυρίαν Κερλόττου Λαίρια και πληθύν άλλων δεξιών ήθοποιών. 'Εν δέ πρᾶγμα είναι μάλλον αξιοσημείωτον, τό εξής· ίνα ή γυνή φθάση εις τόν αυτόν τίτλον του άνδρός, τῆ χρειάζετο δεκάκις περισσοτέρα ενεργεία και εργασία· τόσα μεγάλα εμπόδια είχε να υπεπηδηθή. Και όμως τόσον εύκολος και άσήμαντος φαίνεται ή ήμετέρα γυναικεία κίνησις· άλλ' όταν συναθροισή τις όλον εις έν μέρος, παθαίνει ακριβώς, ως ο άνθρωπος, όστις έμεψιμοίρει άδιακόπως ότι δέν έχει τίποτε, και, όταν τά συνήθροισεν όλα εις σωρόν, ειδεν ότι είναι μάλιστα και πλούσιος».

Σοφία Ναντέζδα

*

*

'Η Ρουμανίς τυγχάνει λίαν δεκτική μορφώσεως. 'Εχουσα χαρακτηρη πρᾶον, νοήμων δέ και ευπροσήγορος και κοινωική, εύκόλως σχετίζεται και αναπτύσσεται. Ευρισκομένη, ως εκ τής γεωγραφικής θέσεως του τόπου τής, εις τό μεταίχμιον τής 'Ανατολής και τής Δύσεως, είναι κρᾶμα του ανατολικου και του δυτικού πολιτισμοϋ. 'Αλλ' ή από τινων έτών άμεσώτερα συνεπαρή αυτης προς την Δύσιν, ένθα, χάρις εις την εύκολον συκοινωνίαν, μεταβαίνουσι συνεχώς, άλλαι μὲν προς σπουδάς άνωτέρας, άλλαι δέ προς τέρψιν και αναψυχήν και άλλαι δια λουτρά, κατέστησε την Ρουμανίδα μάλλον Ευρωπαϊαν ή 'Ανατολίτιδα. 'Ιδίως παρακολουθεί εις όλα την Γαλλίδα, ής την ώραίαν γλώσσαν όμιλοϋσι καλώς όλαί αι καλής τάξεως Ρουμανίδες και τής όποιας την φιλοκαλίαν τά μάλα άπομιμοϋνται.

'Η 'Ανταποκρίτριά Σας

Εϋ. Ι.

Η ΧΕΙΡΑΦΕΤΗΜΕΝΗ

(Συνέχεια)

'Εμεινεν ώραν πολλήν ακίνητος εις τό κρεβάτι τής, χωρίς να κατορθώνη ούτε να σκέπτεται, ούτε να αισθάνεται τι. 'Η αναισθησία αυτή την έτρόμαζε. Τί συμφορά! Τί συμ-

πενταγουστιανης, η Πανώρια πήγε με τις φιλενάδες της να στολίσουν την εκκλησιά και ν' ανάψουν τα καντύλια για την γιορτή.

Μαζέψανε αγριολούλουδα, στολίσανε την εικόνα, ανάψανε τα κανδύλια, βάλανε λιβάνι, και κάθε μια λυγερή παρεκάλεσε την Παναγιά για την εκπλήρωσι του μυστικού πόθου της. Έπειτα, άμα ήρχισε να πέφτη ο ήλιος, βγήκανε όλες η κοπέλες από την εκκλησιά για να χαρύνουν το ήλιοβασίλεμμα ανάμεσα από τα καταπράσινα πεύκα, που τα χρύσαναν η τελευταίες αχτίδες του ήλιου, και ν' αναπνεύσουν το μυρισμένο άγριου του βουνού. Μονάχα η Πανώρια έμεινε μέσα στην εκκλησιά σαν αποκαρωμένη σε μια θεία έκσταση, λουσμένη από τις μυρουδιές που χύνανε τρυγύρω της τα αγριολούλουδα και το λιβάνι. Έκει σαν μέσα σ' όνειρο άκουσε φτερουγίσματα να περνούνε σιμά της, τραγούδια και όργανα άδηλητα να ψέλνουνε ύμνους στην μεγάλη μητέρα, είδε πως άγνωστο να χρυσώνη το καταστολισμένο τέμπλο και τις άγιες εικόνες να πέρνουνε ζωή, να βγαίνουνε μέσα από τις θήκες τους και να την περιτριγυρίζουνε βρέθηκε σε κόσμο νέο, άγνωστο, που όλα λάμπανε από μυστικό φως.

Έκει, ανάμεσα στον νέο και αιθέριο αυτόν κόσμο που βρέθηκε, είδε να την πλησιάζη ένα παλληκάρι, ένας όμορφονιός όμοιος με την όνειρεμένη αγάπη της και τότε άκουσε άλλου είδους μουσική, άλλου είδους τραγούδια· η εκκλησία άλλαξε μορφή· οι άγιοι με τα μακιά γένηκαν που την περιτριγυρίζαν πρίν, μεταβληθήκανε σε λεβέντιδες άρματοστολισμένους με χρυσά και ασήμενα άρματα και σαπράζια και όλοι ήτανε ζευγαρωμένοι με τις όμορφες λυγρές, τις συντρόφισές της, και αυτές στολισμένες με τα γιορτινά τους φορέματα και αυτή ήτανε η ευτυχισμένη νυφούλα και στο πλάι της είχε τον αγαπημένο της, το όνειρεμένο παλληκάρι.

Είχε ποιά βραδυάσει και η συντρόφισες της Πανώριας άρχισανε να έτοιμάζωνται για το γυρισμό. Τότε είδανε πως δεν ήτανε και η Πανώρια μαζί τους και άρχισανε να την φωνάζουνε. Η φωνές τους την βγάλανε από την θείαν έκσταση που βρίσκονταν και διαλύσανε το χρυσό όνειρό της. Μα από τότε τό'καμε τάμα η Πανώρια να πηγάνη, κάθε σάββατο βράδυ, ν' ανάβη τα καντύλια της εκκλησίας του μοναστηριού, και ποτέ της δεν παρέλειψε το τάμα της, γιατί μια μυστική έλπίδα έμενε στα βάθη της ψυχής της μην αληθέψη τ' όνειρό της.

Ειρήνη Νικολαΐδου

ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΝΑΓΝΩΣΕΩΣ

Από πολλών έτων υπάρχει εν Λονδίνω Γυναικείος Σύλλογος Αναγνώσεως του όποιου η ιστορία και το καταστατικό είναι άξια πολλού ενδιαφέροντος.

Είναι μέλος του Συλλόγου τούτου πάσα κυρία η δεσποινίς γνωρίζουσα ανάγνωσιν. Άρκει να αποστείλη την συνδρομήν της, δύο ήμισυ φρ. προς έτησίαν έγγραφην. Διά δύο λέξεων την ειδοποιούν ότι έγινε μέλος και από της στιγμής εκείνης υποβάλλεται εις ώρισμένας υποχρεώσεις, αι όποιαί πάν άλλο η δεσμεύουν την ελευθερίαν των εταίρων.

Αι κυριαί και αι δεσποινίδες συνήθως μέχρις ότου γίνουν

μέλη του Συλλόγου τούτου γνωρίζουν την ανάγνωσιν η υπό την άνωθεν της μορφήν : της μελέτης, η υπό την ευχαρίστον, έλαφρύν και ιδιότροπον : της φαντασίας. Ήδη την γνωρίζουν και υπό την σοβαρήν της μορφήν, άλλ' όχι και την κουραστικήν.

Ουδέν φαίνεται χαρακτηρίζον πιστότερον τον Άγγλικόν χαρακτηρα, όσον ο σύνδεσμος ούτος, εις τον όποιον συνδυάζεται ο πρακτικός χαρακτηρ μετά του ιδεώδους, επιβαλλόμενα εις έκαστον των μελών όχι παρ' τρίτου, αλλά παρ' αυτού του ίδιου. Τα μέλη του συλλόγου άγνωστα και μεταξύ των και εις το κοινόν δεν ίκανοποιούν φυσικά καμμίαν προσωπικήν φιλοδοξίαν, υποχρεούνται όμως να εξελέγχωνται επί των βιβλίων, τα όποια αναγιώσκουν και να πληρώνουν πρόστιμα καταγγελλόμενα άφ' έαυτών ως μη εκπληροούντα τας υποχρεώσεις, ως ανέλαβον.

Τα μέλη είναι υποχρεωμένα κατ' έλάχιστον όρον να αναγιώσκουν τρεις ώρας την εβδομάδα και ποτε ολιγώτερον από εν τέταρτον της ώρας κάθε φοράν. Έπειδή δε ο Σύλλογος μεριμνά δια την υγείαν των μελών του, ών τα πλείστα άνήκουν εις την νεότητα, δεν θέλει να τοίς άφαιρή ούτε μιαν στιγμής ύπνου. Η ανάγνωσις λοιπόν της νυκτός δεν λογαριάζεται, και δεν θα κερδίση τίποτε το μέλος εκείνο, το όποιον θα ήλπιζεν εντός μιαν έσπέρας να κερδίση τας ώρας της καθημερινής αναγνώσεως της εβδομάδος. — Σημειωτέον ότι αι Άγγλίδες δεν επιτρέπουν ποτέ εις έαυτάς να ψευσθούν. —

Δεν επιτρέπεται, ως προελέθη, ανάγνωσις ολιγώτερον του ενός τεταρτου, διότι η ανάγνωσις λεπτων τινων δεν άφινει ποτέ εις το πνεύμα την ελαχίστην εντύπωσιν. Και είναι μόνον αληθές ότι μίχ στίχος της βίβλου, η δέκα γραμμαι ενός μεγάλου ήθιολόγου, η μία σκέψις του Πασκάλ, δίδουν περισσοτέραν άφορμήν εις έργασίαν του πνεύματος η πολυάριθμοι σελίδες έλαφρών συγγραφέων. Άλλά τα μυθιστορήματα και οι έλαφροι συγγραφείς δεν περιλαμβάνονται εις το πρόγραμμα, το όποιον περιέχει : βιβλία ιστορίας, ήθικης, φιλοσοφίας, απομνημονευμάτων, ταξειδιών, μελετών κριτικών επί της φιλολογίας, της τέχνης, της κοινωνικής οικονομίας και άρθρα μεγάλων επιθεωρήσεων. Η ανάγνωσις των καθημερινών έφημερίδων η και του συρμού δεν προβλέπεται, άλλ' ούτε λαμβάνεται ύπ' όβριν από τον Σύλλογον.

Τα μέλη οφείλουν να αναγιώσκωσι μόνον των και όχι να άκούουν άλλους αναγιώσκοντας, διότι υπάρχει φόβος μη αι άκούονται ανάγνωσιν άφαιρούνται, η αποκοιμούνται η αφήνουν το πνεύμα των να πετᾷ αλλού. Ο Σύλλογος επιμένει, όπως οι όφθαλμοί και το βιβλίον τίθενται εις άμεσον συνάφειαν, πράγμα άποτελοϋν έγγύησιν περι της ωφελείας της αναγνώσεως. Το άρθρον αυτού μας ενθυμίζει την υποχρέωσιν, ην η Καθολική Έκκλησία επιβάλλει εις τους ιερείς της να αναγιώσκουν τας ώρας των, όχι μόνον με τους όφθαλμούς, αλλά και με τα χείλη, υπό φόβου και έδω αφαιρέσεως και προσηλώσεως του πνεύματος αλλού, το όποιον συμβαίνει και εις τον σοβαρότερον αναγνώστην.

Τον τελευταίον μῆνα του έτους κάθε μέλος υποβάλλει εις την Πρόεδρον του Συλλόγου τον κατάλογον των βιβλίων, τα όποια ανεγνώσε κατά την διάρκειαν του έτους και τας επ'

αυτων κρίσεις του. Είναι τοϋτο εν ε.δος εξομολογήσεως της πνευματικής αναπτύξεως εκάστης εκ των εταίρων και της επιμονής και καλής θελήσεως των προς ιδίαν τελειοποίησιν. Μετά την όμολογίαν εκάστης επί του τρόπου της χρήσεως του έτους της, προσθέτουν αυται και το ποσόν του προστίμου, το όποιον ο κανονισμός τας επιβάλλει. Δέκα λεπτά δια κάθε ώρα η κλάσμα ώρας, ητις δεν έχρησιμοποιήθη ως ωφείλει, εις την ανάγνωσιν. Τριάντα λεπτά δια τον μῆνα κατά τον όποιον η ανάγνωσις διεκόπη, και δέκα λεπτά δι' εκάστην ήμέραν παρεργουμένην μετά την 3ην Δεκεμβρίου, χωρίς να σταλή ο άπολογισμός του έτους.

Έκείνη δε η όποια δεν στείλει οϋτε άπολογισμόν, οϋτε πρόστιμον πάσει να θεωρηται μέλος και δεν γίνεται πλέον δεκτή ως η τοιαυτη.

Μαίη Διούαρ.

Σ. Σ. Έδώκαμεν τας λεπτομερείας του καταστατικού του Συλλόγου τούτου δια να υποδειξωμεν εις τας αναγνωστριάς μας μίαν νέαν μέθοδον προς αυτοτελειοποίησιν των. Οίος δήποτε και αν είναι ο εθνικός μας έγωϊσμός, πρέπει να όμολογήσωμεν ότι δεν θα έπενοούσαμεν την ίδρυσιν τοιούτου σωματείου, άλλ' οϋτε θα ήτο δυνατή παρ' ήμιν η λειτουργία του.

Άλλά δεν θα ήτο τοϋλάχιστον κατορθωτόν με ολίγην καλήν θέλησιν να εξασκώμεν εκάστη εξ ήμων, — δια να μη περιλάβω και τους άνδρας μας — την πνευματικήν αυτήν πειθαρχίαν, ην τα μέλη του Συλλόγου τούτου εξασκούν εις έαυτά :

Διότι αν ήμεθα πρόθυμοι εις την εξάσκησιν της φιλοανθρωπίας, νομίζω ότι μένομεν ολίγον αδιάφοροι όσον άφορα την

ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ

Η ΤΡΕΛΛΗ

"Ολοι με λένε τρελλή· όλοι· ποτέ δεν άκούω τ' όνομά μου· ποϋ είναι η τρελλή ; ο ένας· τί κάνει η τρελλή ; ο άλλος.

"Εγώ όμως δεν θαρρώ να είμαι και πολύ τρελλή. Είμαι καλή τώρα και ήσυχη. "Ολους τους αγαπώ, υ' ακόμα περισσότερο Έκείνον. Καμμιά φορά αγριεύω αληθεια, αλλά και τότε είναι άπ' την πολλή μου στενοχώρια..... φωνάζω, χτυπώ, χαλώ τον κόσμο, τίποτα κανείς δεν άκούει. Χθές είχα πάλι αυτή τη στενοχώρια..... πέρασαν δύο άπ' το παράθυρό μου.

"Ποιά ειν' αυτή ; υ' είπεν ο ένας. "Α! αυτή η τρελλή ; είναι φονιάς, ξερείς, έσκότωσε τον άντρα της...." Φονιάς ! αυτό ξέρουν μόνο να λένε ! τα άλλα δεν τα ξέρουν ! Πως μ' έθύμωσε το τέρας ! Άγρίεψα κ' εφοβήθηκα, πως εφοβήθηκα ! Από τότε δεν με πλησιάζουν οϋτε αυτοί, οϋτε κανένας άλλος. Καλλίτερα, ο κόσμος είναι κακός άφου έρχονται και μου λένε τότια. Και όμως είμαι πολύ λυπημένη. Μπορεί να μην είμαι ; κανείς δεν μ' αγαπά, κανείς δεν έρχεται να με βοηθήση να μου άνοίξη μιιά τρυπίτσα, μιιά τήση δια τρυπίτσα να γλυστρώω και να φύγω ! Τι δεν έδινε για να φύγω !

Μα δεν έρχεται κανένας. Φονιάς ! αυτό ξέρουν μόνο ! τα άλλα δεν τα ξέρουν. "Αν τάξεραν ! μα δεν φτάνει να τα ξέρουν.

Πρέπει να νοιώθουν και άπ' αγάπη αληθινή, αλλοιώς λέγε, λέγε, άέρα κοπανίζεις. Κανένας δεν αγαπήσε, όπως εγώ αγαπώ. Μήπως θαρρήτε πως ήμουν έτσι πάντα ; υ' ! αν με βλέπατε τότε ! ήμουνα ώρατο κορίτσι, τα μάτια μου έβγαζαν φωτιές και τα χείλη μου ήσαν κατακόκκινα ! Άλλά και Κείνος ; υ' ! τα κατάμαυρα μάτια του και τα σγουρά του τα μαλλιά !

Να το βουνό, το καταπράσινο, το χαρούμενο βουνό που πηγαίναμε και έαπλωνόμαστε στα χόρτα και τραγουδούσαμε.

Φαντάσθηκε κανείς ώραίτερο πράγμα ; να κ' η βαρκούλα, η κάτασπρη

άτομικήν πνευματικήν και ήθικήν μας ωφέλειαν. Και δεν άσπαζόμεθα προθύμως η ό,τι μας δίδει άπτόν κέρδος, είτε εις χρήματα, είτε εις τιμάς, είτε εις διασκεδάσεις.

Η ΕΥΛΟΓΙΑ

Νομίζομεν ότι παρέχομεν εκδούλευσιν προς τας κ.κ. αναγνωστριάς μας άποσπῶσαι εκ της λαμπρής "Υγεινής του κ. Α. Παπαδάκη περικοπήν, εκ του κεφαλαίου περι της νόσου ευλογίας, άφορώσαν το μέρος το άναφερόμενον εις την μολυσματικήν περίοδον αυτής. "Οσαι δεν ήδυνήθησαν να προμηθεύθωσι το ωραϊον τουτο βιβλίον το χρήσιμον εις πάσαν μητέρα δύνανται να άντλήσουν οδηγίας, όπως προφυλάξουν τα μικρά των από την άπαισίαν αυτήν νόσον :

"Η μολυσματική περίοδος της νόσου είναι ο χρόνος της εξανθήσεως, ο της πυήσεως ιδίως και άποξηράνσεως, αλλά και κατά τον χρόνον της εισβολής της νόσου, ητοι έλάχιστον χρόνον προ της εξανθήσεως, δυνατόν να μεταδοθή αυτή κατά τας παρατηρήσεις των Chauffard, Legroud και Dabreuilh.

Ποικιλοτρόπως δ' έπέρχεται ο μολυσμός, άμέσως μὲν δι' έπικοινωνίας προς τους άιθνεύς και έμμέσως, ύπερ και συνηθέστερον. Ο βλενογονός του πεπτικού συστήματος και το υγιές δέρμα δεν μολύνονται, αλλά και η ελαχίστη λύσις της συνεχείας επιτρέπει την είσοδον του ίου.

Ο έμμεσος μολυσμός διατῶν εν θυμάτων, κλινωστρωμῶν, παντός τέλους άντικειμένου μολυνθέντος υπό του ευλογιῶντος, ητοι άμαξῶν, επίπλων, επιστολῶν και άλλων, άπαντᾷ συνη-

βαρκούλα που πηγαίναμε στο ψάρεμμα, μπορώ ποτέ να την ξεχάσω ; "Ω ! πως τον αγαπούσα ! Η αγάπη είναι μεγάλο, μοναδικό πράγμα. Και όποιος δεν άφισε την καρδιά του να πλημμυρίση άπ' τη μαγεία της μπορεί να πῆ πως δεν έζησε. "Εγώ έζησα, και παράξιστα μάλιστα. «Θά μ' αγαπάς πάντα Μάρω ; μούλεγε. «Πάντα Γιωργό μου, πάντα.....»

Τί γρήγορα που περνᾷ ο καιρός ! Τρέχει, τρέχει... πέρασε κι' η χαρούμενη ζωή, δεν ξαναγυρίζει πιά.....

Με πέρνει ο πατέρας μιά 'μέρα 'στην κάμαρά του.

«Μάρω, το ξέρεις, είσαι πιά μεγάλη, το Μάρτι μπαίνεις είκοσι χρονῶν».

«Το Μάρτι πατέρα ; "Ενα τραγουδάκι λέει πως όποιος γεννηθή το Μάρτι θα κλάψη πολύ, και πολύ θα πονέση. Πατέρα, αλήθεια ;»

«Άφιστα παιδί μου, αυτά τώρα, κουτάμαρες... άλλο έχω να σου πῶ τώρα... πρέπει να παντρευτῆς. Το Γιωργί, δεν μπορείς να τον πάρης, είναι φτωγός, πως θα ζῆστε ; Πέσαμε και 'στη γλωσσοφαγιά του κόσμου με δάφτονε. Δόξα ο Θεός όμως και σήμερα — ευλογημένη 'μέρα — ήλθεν ο Γιάννης... τον ξέρεις... ο πλούσιος Άρέντης με τα πολλά σπῆττα, και τ' άμέτρητα χτήματα και σε ζήτησε παιδί μου. "Ο Θεός είναι μεγάλος !»

«'Ο Θεός είναι κακός και τιποτένιος πατέρα !»

«Τρελλάθηκες, κορίτσι μου, το Θεό !...»

«Πατέρα μη, μη το ξαναπῆς, όχι, ποτέ ! αυτόν άντρα μου εγώ ; Πεθαίνω καλλίτερα, λυπήσου με πατέρα...»

«Θά τον πάρης.»

Ω ! τί φριχτά που άντηχοϋν στ' αυτιά του άδυνάτου παιδιού τ' άγρια λόγια του πατέρα ! τρέχω μέσ' την κάμαρά μου, βγαίνω στο παραθύρι... κόλασι παντού... στάζουν τα δάκρυά μου βροχή. "Αξανα άπ' τη γωνιά του δρόμου προβάλλει ένα φως. Νάτο, τ' αγαπημένο μου παιδί, κόκκινα είναι τα κατάγλυκα μάτια. Πλησιάζει. «Έμαθες, του λέγω, αγάπη μου, πως θέλουν...» «Έμαθα, έμαθα, άπόψε να είσαι στο περδῶλι.» «Καλά, στο περδῶλι.»

Νύχτωσε. Καταβαίνω κάτω. Ποτέ δεν είδα τα λουλούδια να γέρνουν τόσο μαραμμένα, και τ' άστέρια να τρεμοσβύσουν έτσι λυπημένα, μα... νάτος έρχεται, όλα τα ξεχνῶ τώρα, άφου τον βλέπω. Μιά άπεραντη γαλήνη άπλώνεται 'στην ψυχή μου.

«Μάρω μου, Μάρω μου, τί συμφορά !»

θέστερον. Καί ὁ ἀήρ χρησιμεύει μέχρι τινός ἀποστρώσεως ὡς ἀγωγός τοῦ μολύσματος· τὸ ξηρανθὲν πῦρον τῶν φλυκταινῶν, αἱ ἀποξηρανθεῖσαι ἐσχάραι ἐγείρονται ὑπὸ μορφῆν κόνεως ὑπὸ τοῦ ἀέρος καί, εἰσερχόμεναι ἐν τῷ ἀναπνευστικῷ συστήματι, προκαλοῦσι τὴν νόσον.

Ἄλλεπάλληλοι παρατηρήσεις πείθουσιν, ὅτι ἡ περίξ ἀτμόσφαιρα τῆς οἰκίας τοῦ εὐλογιῶντος καὶ τῶν νοσοκομείων τῶν εὐλογιῶντων, χρησιμεύει ὡς μέσον μεταδόσεως τῆς νόσου. Τοιαῦται παρατηρήσεις ἀναφέρονται ὑπὸ τοῦ Bertillon κατὰ τὸ 1880 περίξ τοῦ παρατηρήματος τοῦ Νοσοκομείου τῶν Παρισίων Hôtel-Dieu, ὑπὸ τοῦ Vidal ἐν Βορδῶ ἐπὶ στρατιῶ τῶν 15 μέτρων ἐβρισκομένων μακρὰν τοῦ νοσοκομείου τῶν εὐλογιῶντων, Ἀγίου Ἀνδρέου καλουμένου, καὶ αἱ ὑπὸ τοῦ Brouardel, παρατηρήσαντος μάλιστα μείωσιν τῆς ἐντάσεως τῶν ἐπιδημιῶν μετὰ βραδείαν βροχίαν. Καὶ δύναται τις νὰ ἰσχυρισθῆ ὅτι ἡ μὴ τήρησις τῆς ἀπομονώσεως προκαλεῖ τὴν νόσον ταύτην περίξ τῆς ἐστίας αὐτῆς, ἀναντίρρητον ὅμως παραμένει ὅτι διὰ τοῦ ἀέρος, ἐγείροντος ὑπὸ μορφῆν κόνεως τὸν ἰὸν τῆς εὐλογίας, δύναται μέχρι τινός ἀποστρώσεως νὰ μεταδοθῆ ἡ νόσος ὡς καὶ πᾶσα μολυσματικὴ τοιαύτη συνδευομένη ὑπὸ ἀποχρέυσεως καὶ ἀπολεπίσεως.

Ὁ Grippe ἐν Λονδίῳ παρετήρησεν ὅτι ἐπὶ τῶν περίξ τῶν νοσοκομείων τῶν εὐλογιῶντων ἀπέθνησκον 4,10 ἐπὶ 1000 κατοίκων, ἐπὶ τῶν μακρὰν δὲ εὐρισκομένων 2,75 καὶ ἐφ' ὄλοκλήρου τοῦ πληθυσμοῦ τοῦ Λονδίνου μόνον 0,26. Ἐκ τούτου δικαίως ἠγέρθησαν οἱ κάτοικοι κατὰ τῶν νοσοκομείων τούτων. Καὶ φρονίμως ἐν Νεφ Ὑόρκη ἴδρυσαν νοσοκομεῖον εὐλογιῶντων ἐν νήσῳ. Ἐν τῇ πόλει Sheffield ἀνεπτύχθη εὐλογίκα κατὰ τὸ 1888 προσβληθέντων 6,088 καὶ ἀποθνήσκοντων 680. Κατὰ τὰς παρατηρήσεις τοῦ Barry τὰ περὶ τὸ νοσοκομεῖον κρούσματα ἦσαν 12ακις πλείωτερα τῶν ἐν τῇ λοιπῇ πολει.

Συνελόντι εἶτε διὰ τοῦ ἀέρος, κομίζοντος εἰς τὰ περίξ τὸν ἰὸν τῆς εὐλογίας, εἶτε διὰ τῶν εἰσερχομένων καὶ ἐξερχομένων

ἐν τῷ νοσοκομείῳ προμηθευτῶν, συγγενῶν ἢ φίλων τῶν ἀσθενῶν, ἀνηκόντων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὸν πληθυσμὸν τῶν περίξ τοῦ νοσοκομείου, οἱ περὶ τὰ νοσοκομεῖα τῶν εὐλογιῶντων κάτοικοι προβάλλονται κατὰ μείζονα λόγον τῶν μακρὰν οἰκούντων».

(Ἐκ τῆς ὑγιεινῆς τοῦ κ. Α. Παπαδάκη).

ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

Ἡ Λογοδοσία τοῦ Οἰκονομικοῦ Συστητίου. Ἐξεδόθη εἰς τεῦχος ἡ Λογοδοσία τοῦ λήξαντος ἔτους, τοῦ παρ' ἡμῖν λειτουργοῦντος ὑπὸ τὴν Προεδρείαν τῆς Α. Β. Ὑψηλότητος τῆς πριγκηπίσσης Σορίας Οἰκονομικοῦ Συστητίου. Κατὰ τὴν ἔκθεσιν τοῦ λογιστοῦ κ. Γ. Κροντηροπούλου εἰσεπράχθησαν δρ. 55,640 καὶ 05 καὶ ἐξοδεύθησαν δρ. 55,061 καὶ 90. Ἐμείνου λοιπὸν καὶ ὑπολοιπὸν ἐκ δρ. 578,15. Κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ ἔτους διενεμήθησαν μερίδες φαγητοῦ ὧν ἡ ἀξία ἀνέρχεται εἰς δρ. 35,848 καὶ 80. Τὰ λοιπὰ ποσὰ εἰσεπράχθησαν ἐκ δωρεῶν.

Τὸ Πῦρ. Καθημερινὴ σατυρικὴ ἐφημερίς, ἐκδιδομένη παρὰ τοῦ γνωστοῦ διὰ τὸ οὐμοριστικὸν πνευμά του κ. Ρίση. Εἰς τὴν νέαν συναδέλφον εὐχόμεθα προκοπήν.

ΜΕΓΑ ΥΠΟΔΗΜΑΤΟΠΟΙΕΙΟΝ

Ι. Δ. ΤΣΑΜΗ

Υποδηματοποιὸ ἀπάσης τῆς Βασ. Οικογενείας
καὶ τῆς Αὐλῆς

Ὁδὸς Σταδίου 47, Ὁδὸς Γ. Σταύρου 1

Ἡ ἐγνωσμένη καλαισθησία τοῦ ἀπαραμιλλοῦ καὶ πασιγνωστοῦ υποδηματοποιείου τοῦ κ. Τσαμη πείθει πᾶσαν φιλόκαλον κυρίαν καὶ δεσποινίδα ὅτι εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ υποδύθῃ ἐν αὐτῷ ἰδίᾳ κατὰ τὴν ἐπερχομένην ἐαρινὴν περίσσοδον δι' ἣν ὁ κ. Τσαμης ἐκόμισεν ἔξοχον συλλογὴν δερμάτων εἰς ἀπείρους ὅλους νέους χρωματισμούς. Τῶν Ἀτθίδων τὴν μοίραν, καθόσον ἀνορεῖ τὴν ὑπόδησιν, ζηλεύουσι καὶ αὐταὶ αἱ Παρισιναὶ χάρις εἰς τὸν κ. Τσαμην, τὸν ὁποῖον πολὺ δικαίως τιμᾷ ἅπαντα ἡ ἀρίστη τάξις τῆς κοινωνίας μας διὰ τῆς πελατείας τῆς.

Φρονούμεν ὅτι διὰ τοιοῦτον κατάστημα πᾶσα σύστασις ἀποβαίνει περιττή.

Φεύγει ὁ κόσμος λίγο λίγο καὶ ἡ σάλα ἀδειάζει. Τώρα ; λίγη ὑπομονὴ ἀκόμα, ἀγάπη μου, καὶ ὅλα θὰ τελειώσουν. Δύναμι, μονάχα καὶ καρδιά. Καὶ τὰ δυὸ τὰ ἔχω. Μπαίνω μὲ θάρρος μέσα. Πρώτη φορά τοῦ τόν κούταξα σὸ πρόσωπο αὐτὸν τὸν ξένο. Ἦταν ἡσυχος κι' εὐχαριστημένος, καὶ τὰ μικρὰ πονηρὰ μάτια του εἶχαν μὴν ἄσχημη γλαύδα. Δοκίμασα μὲ τὸ καλό. «Γιάννη, τοῦ λέω, δὲν καταλαβαίνεις πῶς δὲν μπορεῖ νὰ ζήσουμε μαζὺ ; ἄλλον ἀγαπῶ καὶ εἶναι τὸ καλλίτερον νὰ φύγῃς...» Ἐκεῖνος μὲ κούταξε χαμογελῶντας· φαινότανε ὅσον νὰ τὰ περίμενε ὅλα αὐτά. «Γιάννη, τοῦ ξαναλέγω, πρέπει νὰ φύγῃς». «ὦ ! ἐκεῖνο τὸ κακό, τὸ παγωμένο χαμογελοῦ ! «Λέγε, θὰ φύγῃς ;» Ἐχαμογελοῦσε πάντοτε, ἐχαμογελοῦσε ὅλο ἐνα καὶ μὲ πλησίαζε . . . Τί νὰ κάνω ; Τὰ μάτια εἶχαν ἀγριέψῃ πολύ, θάλεγε κἀνεὶς ὅτι θὰ ἴργοῦν ἀπὸ τῆς κόγχης τους... Τότε δὲν βάσταξα πιά. Τὸν ἄφησα νὰ πλησιάσῃ καὶ καθὼς ἔγυρε τὸ κεφάλι του, μὲ τὰ δυὸ μου χέρια τοῦ ἔσφιξα τὸ λαιμό ! Ἐκεῖνος ἔδγαλε μὴ τρομερῆ φωνή... ἐγὼ ὅλο ἔσφιγγα... Γιῶργο μου σ' ἀγαπῶ... ἀκόμη, ἀκόμη, καλὲ ξεψύγησε, καὶ γὼ ἀκόμα ἔσφιγγα καὶ φώναζα : Γιῶργο τώρα πιά εἶμαι γιὰ πάντα δική σου....

Ἐδῶ σταματᾷ τὸ θυμητικὸ μου. Πῶς βρέθηκα ἐδῶ μέσα δὲν ξέρω, ἐκεῖνο ποῦ ξέρω εἶναι πῶς ἔπρεπε νὰ γείνη αὐτό, ἀφοῦ τὸν ἀγαποῦσα. Σβῶνομαι, πνίγομαι, λυώνω. Ἡ κόλασις εἶναι ἐδῶ μέσα, καὶ ἀληθινὴ κόλασις. Ἄλλὰ δὲν εἶναι γι' αὐτό ποῦ εἶμαι ἔτσι λυπημένη, ἄ ! εἶναι τὸ λιγώτερο αὐτό. Ἄλλο εἶναι ποῦ μὲ σκοτώνει ἐμένα... Τὸ παιδί μου, ὁ Γιῶργός μου, τὸ πιστεύετε ; μὲ νομίζει καὶ ἐκεῖνο τρελλή... καὶ γι' αὐτό πονῶ, καὶ γι' αὐτό παραχαλῶ νὰ βρεθῆ ἕνας ἄνθρωπος νὰ μὲ νοιώσῃ, καὶ νὰ μὲ πονέσῃ, καὶ νὰ μοῦ ἀνοίξῃ μὴ τρυπίτσα, μὴ τὴν δὴ τρυπίτσα νὰ γλυστρίσω νάδω ἔξω καὶ νὰ τρέξω. Ὅτῃ τὸν βγάλω τότε ἀπ' τὴν ἀπάτη, θὰ τοῦ ἐξηγήσω, καὶ θὰ τοῦ δείξω πῶς εἶμαι πάντα ἡ Μάρω, ποῦ τοῦ ὠρκόσθηκε σ' ἀστέριξ καὶ στὰ λουλούδια νὰ μείνῃ πάντα δική του . . . Μὰ δὲν βρῖσκεται κανένας, γιὰτι κἀνεὶς δὲν ποιεῖ, καὶ κἀνεὶς δὲν ἀγαπᾷ, ὅπως ἐγὼ ἀγαπῶ . . .

Θεῶν Δρακοπούλου

«Τὰ ξέχασα ὅλα τώρα, ἀφοῦ εἶμαι σὸ πλευρό σου».

«Θὰ μὰς χωρίσουνε Μάρω, καὶ τί θὰ γείνω ; Πές μου τί θὰ κάνουμε ;»

«Ὅτι θέλεις ἐσύ λέγε· εἶμαι δική σου, καταδική σου, καὶ τί δὲν μπορεῖ νὰ κάνῃ ἡ δική μου, ἡ Ἀγάπη !»

«Θέλω νὰ μοῦ ὀρκισθῆς πῶς δὲν θὰ τὸν πάρῃς αὐτόν, ὅτι κι' ἂν σοῦ κάνοῦνε . . .»

«Αὐτὸ μονάχα ! Γιῶργό μου, σ' ὀρκίζομαι. Θέλεις καὶ μάρτυρας ;» Ἐρχομαι ἐδῶ ὅσους θέλεις. Τ' ἀστέριξ, τὰ μύρια, τὰ λουλούδια . . .»

«Μάρω, φοδοῦμαι, ἂν σὲ βιάσονται ; πῶς θὰ κάνῃς ;»

«ὦ ! τί σὲ μέλλει τώρα ; . . .»

Μ' ἔσφιξε ἴσθην ἀγκαλιὰ του καὶ μοῦ φάνηκε πῶς ὁ κόσμος ὅλος ἦτανε δικός μου . . .

Θέλω νὰ βάλω ἕνα φραγμὸ στὰ πρῖν, καὶ στὰ ἔπειτα, νὰ ξαπλωθῶ, νὰ μείνω ἀκίνητη ὥρες ὀλόκληρες καὶ νὰ μὴ βλέπω παρὰ τὴ βραδεῖα ἐκείνη, ἄχ ! ἐκείνη τὴ βραδεῖα, μὰ . . . δὲν μπορῶ, καὶ πονῶ, πονῶ . . . ὦ ! φῶτα ! τί πολλὰ φῶτα, ἑκατομμύρια φῶτα ! καὶ τί κόσμος ! μὲ κούτᾷζου, ὅλοι μὲ κούτᾷζου, καὶ κᾶτι μουρμουρίζου. « Ὁρατο τὸ φόρεμα τῆς νύφης, λέει μιά. «Ναὶ εἶδατε τί ὠρατο, ὀλομέταξο».

Χὰ χὰ χὰ ! κωμῶδιὰ τὴν κάναμε τὴ ζωὴ μας. Μήπως κοιμοῦμαι, μήπως εἶμαι πιθαμμένη, ποῖός ξέρει ; Ὄς τόσο θα σκάσω. Νά ! τὸ μαλακόνι, βγαίνω ἔξω, τί νυχτιά ! ἀλλ' ἡ φωνή ; ἄχ ! ἡ φωνὴ ἀπὸ ποῦ ἔρχεται ; Οἱ μάρτυρες ! τὸν ὄρκο ! Ὁ Γιῶργος ! Ἡ Ἀγάπη ! Φωνὴς ἀπὸ τὴν ἀστέριξ ἐκκλησιὰ, φωνὴς ἀπὸ τὸ ἀνθόλουστο περβόλι ! Σωπάτε, σὰς λέγω, σωπάτε, γιὰ πιά μὲ περᾶτε ; Εἶμαι ἡ Μάρω ἐγὼ, ἡ Μάρω τοῦ Γιῶργου, μὲ τὰ κατὰμαυρα μάτια καὶ τὰ σγουρὰ μαλλιά. Ἐέρω καὶ φυλάγω τοὺς ὄρκους μου ἐγὼ. Σωπάτε καὶ θὰ ὀῖτε». Μπαίνω μέσα. Ἐρχεται ἕνας παπᾶς καὶ κᾶτι ψιθυρίζει... καὶ τὰ μαῦρο μάτια καρφωμένα ἐκεῖ μπροστὰ μου ἄγρια... ἀγάπη μου, τὰ λόγια τοῦ παπᾶ εἶναι ψεύτικα, ὅπως καὶ τὰ λουλούδια ποῦ ἔχουν τὰ στεφάνια. Ἐμεῖς δὲν σκωτιζόμαστε γιὰ λόγια ποῦ δὲν βγαίνουν ἀπ' τὴν καρδιά, καὶ γιὰ λουλούδια ποῦ δὲν ἔχουν μυρωδιά . . .

— Καὶ οὐς ὁ Θεὸς συνέζευξεν ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω — ὁ Θεός ; ὦ ! πῶς μοῦ ἔρχεται νὰ γελᾶσω, νὰ γελᾶσω πολὺ, νὰ γελᾶσω ἀκράτητα.

«Τὸν θέλεις ἄντρα σου αὐτόν ;» «Ναὶ, ναί, τὸν θέλω, χὰ, χὰ, χὰ !»